

DOPADY „KONCEPCE ROZVOJE MUZEJNICTVÍ V ČR DO ROKU 2020“ NA MUZEJNÍ PRAXI

**NOVÁ KONCEPCE ROZVOJE MUZEJNICTVÍ V ČR
A ROZVOJOVÝ POTENCIÁL PRO GALERIE**
(Standardy práce se sbírkami v galeriích ČR a síť národních muzeí)

Seminář Metodického centra pro muzea výtvarného umění,
Národní galerie v Praze – Veletržní palác – 30. května 2016

PhDr. Dagmar Jelínková

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

- **Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015 až 2020**
  - Vládou ČR přijata v srpnu 2015
    - Usnesení vlády ČR č. 655, ze dne 20. srpna 2015
  - Úplné znění na webu MK ČR
<https://www.mkcr.cz/koncepce-a-dokumenty-659.html>
  - Koncepce je nástrojem strategického řízení jedné ze specifických částí kultury a od ní se bude odvíjet rozvoj a financování muzeí v následujících letech

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

STRUKTURA MUZEJNÍ KONCEPCE

- **3 základní cíle**
  - strategické cíle celé koncepce
  - **16 hlavních cílů**
    - představují uzavřené tematické okruhy problémů, které chce koncepce řešit
    - je zpravidla stanoveno období na dosažení cíle
    - **Dílčí úkoly hlavních cílů**
      - konkretizují a upřesňují plnění každého z hlavních cílů
      - je stanoven termín jejich splnění a gestoři pověření jeho naplněním

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

TŘI ZÁKLADNÍ CÍLE KONCEPCE

- **1. ZÁKLADNÍ CÍL**
  - Zachovat kvalifikovanou správu a rozšiřování muzejních sbírek, prohlubovat poznání o nich a tím udržovat a rozšiřovat službu veřejnosti
  - Posílit odborné činnosti muzeí prostřednictvím optimalizace muzejní sítě

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

TŘI ZÁKLADNÍ CÍLE KONCEPCE

● 2. ZÁKLADNÍ CÍL

- Vytvořit přehlednější a jednoznačnější právní a ekonomické prostředí a posílit autonomii rozhodování jednotlivých muzeí
- Nastavit základní parametry nezbytné veřejné podpory

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

TŘI ZÁKLADNÍ CÍLE KONCEPCE

● 3. ZÁKLADNÍ CÍL

- Posílit webovou prezentaci muzeí a rozšířit nabídku odborných služeb on-line, zvýšit podíl muzeí na interinstitucionálních a mezinárodních výzkumných i výstavních projektech

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

16 HLAVNÍCH CÍLŮ KONCEPCE

- **Majetkové vypořádání**
- **Zřízení Registru muzeí a galerií**
- **Národní síť muzeí a galerií**
- **Koncepce a síť metodických center**
- **Zlepšení systematické odborné péče o sbírky muzejní povahy a účinnější podpora prezentace kulturního dědictví**
- **Akvizice současného výtvarného umění**
- **Aktivity v oblasti vědy a výzkumu**
- **Strategie postupu v oblasti digitalizace národního kulturního dědictví**

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

16 HLAVNÍCH CÍLŮ KONCEPCE

- Funkce muzeí v procesu uchování a prezentace nemateriální kultury
- Muzea v přírodě
- Spolupráce muzeí s vysokými školami při koncipování edukačních aktivit
- Spolupráce muzeí s NPÚ
- Spolupráce státních muzeí s muzei zřizovanými územními samosprávnými celky
- Podpora dobrovolnictví a donátorství v muzeích
- Podpora kulturního turismu
- Popularizace muzejnictví v národním a mezinárodním kontextu

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE Zřízení Registru muzeí a galerií

- **Hlavní cíl: Zřízení Registru muzeí a galerií**

Zavede kategorizaci muzeí a galerií, pro každou kategorii budou stanovena kritéria a jim odpovídající rozsah veřejné služby

- **DÍLČÍ ÚKOLY:**

- **Prezentace záměru zřízení Registru a odborná rozprava**

MK a významné profesní spolky

termín 31.12. 2016

- **Návrh struktury informací a způsobu zveřejňování informací v Registru muzeí a galerií**

MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM

termín 31.12. 2016

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE Zřízení Registru muzeí a galerií

- Nový Registr jako protiváha Centrální evidence sbírek (má jen evidenční povahu o zapsaných sbírkách)
- Zahrne všechny instituce splňující předem dané standardy (nejen ta se sbírkou v CES)
- **Registr bude zřízen sbírkovým zákonem** jako přístupný veřejnosti
  - Bude pro veřejnost nástrojem k rozlišení muzeí s odbornou správou sbírek, poskytováním veřejných služeb od institucí majících „muzeum“ pouze v názvu
- Registr bude založen na kategorizaci muzeí a galerií
- Kritéria stanoví MK ve spolupráci se zřizovateli, akademickou obcí a profesními spolky
- Návrh struktury poskytovaných informací aktuální úkol do konce roku – **oblast britského standardu prosperující (zdravé) organizace**

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE Národní síť muzeí a galerií

o **Hlavní cíl: Národní síť muzeí a galerií**

Ustavení této sítě zároveň stanoví okruh organizací, na něž se potenciálně může v oblasti muzeí a galerií vztahovat zákon o veřejnoprávní instituci v kultuře

o **DÍLČÍ ÚKOLY:**

- **Prezentace záměru ustavení Národní sítě muzeí a galerií a zahájení veřejné diskuse k němu**

MK a významné profesní spolky

termín 31.12. 2016

- **Stanovení kritérií pro zápis muzeí a galerií do Národní sítě muzeí a galerií**

MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM

termín 31.12. 2017

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE Národní síť muzeí a galerií

- o Zápis do Registru muzeí v několika kategoriích
- o **Stanovení kritérií pro jednotlivé kategorie muzeí MK po diskusi s profesními spolky:**
  - zohlednění významu a rozsahu sbírky
  - výsledky vědecké a výzkumné činnosti
  - rozsah veřejných služeb
- o Zařazení muzea do nejvyšší kategorie = vytvoření **Národní sítě muzeí a galerií**
  - národní a zemská muzea budou součástí sítě na základě vyjmenování v zákoně, ostatní muzea na základě výsledků registračního řízení
- o **Národní síť muzeí a galerií** – potencionální oblast působnosti zákona o veřejnoprávní instituci

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

Zlepšení odborné péče o sbírky

- **Hlavní cíl:** Zlepšení systematické odborné péče o sbírky muzejní povahy a účinnější podpora prezentace kulturního dědictví
- **DÍLČÍ ÚKOLY:**
  - **Stanovení rámcových standardů kvalifikované péče o sbírky muzejní povahy**
po veřejné rozpravě MK navrhne základní profesní standardy kvalifikované péče o sbírky muzejní povahy
MK, AMG, RG ČR, ČV ICOM - termín 31.12. 2016
  - **Rozvoj prostorového a technického zajištění státních muzeí a galerií -**
zaměřeno na státní muzea a galerie (NG Praha, MG Brno – rekonstrukce, MU Olomouc – SEFO)
MK, MO, MV - termín: dle schválených harmonogramů
  - **Podpora prezentačních aktivit muzeí a galerií**
MK – termín: průběžně

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

Zlepšení odborné péče o sbírky

- Kvalifikovaná péče o sbírky a jednotlivé sbírkové předměty jako **rozhodující faktor úspěšnosti** muzeí a galerií při prezentaci národního kulturního dědictví
- **Hlavní úkol** – stanovení oborových standardů péče a nastavení systému jejich aplikace a kontroly v muzejní praxi
  - Jedno z měřítek pro čerpání veřejných prostředků
  - Aktualizace programu ISO (Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví) do roku 2020
  - Stanovení rámcových standardů kvalifikované péče (v úzké vazbě na kritéria pro začlenění do Národní sítě muzeí) – odborná diskuse do konce roku 2016, stanou se součástí prováděcího předpisu k novelizovanému sbírkovému zákonu
- **Oblast britského standardu péče o sbírky**

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

Zlepšení odborné péče o sbírky

- o **Podpora prezentačních aktivit muzeí a galerií**
  - Účinné nástroje ze strany státu:
    - mechanismus udělování **státní záruky**
    - aktualizovaná **legislativní mapa** - právních postupů jednotlivých států v oblasti imunizace proti zabavení
    - sledování **statistických ukazatelů kulturní výměny**
    - finanční podpora vybraných prezentačních projektů (dle stanovených kritérií)
- o **Nastavení nových parametrů pro muzejní statistiku**
  - zajištění relevantní zpětné vazby o činnosti muzeí a galerií, zvýšení informační hodnoty u statistických výstupů – dlouhodobě sledované ukazatele (**EGMUS** = statistika EU, NIPOS - *Benchmarking muzeí a galerií*)

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

Edukační aktivity

- **Spolupráce muzeí a galerií s vysokými školami při koncipování edukačních aktivit**

Důležitá role muzeí v procesu celoživotního učení (neformální učení, estetická kultivace) x nedostatečné odborné i finanční kapacity => potřeba systematické spolupráce s VŠ příslušného zaměření

- **DÍLČÍ ÚKOLY:**

- **Systematická spolupráce s vysokými školami**

příprava specializovaných projektů v muzeích, vznik pracovní skupiny pro evidenci dosažených výsledků, spolupráce muzeí na tvorbě akreditovaných studijních programů

MK, MŠ, AMG, ČV ICOM, Rada VŠ, termín: průběžně

- **Mapování stavu a rozvoje spolupráce muzeí + VŠ a jejich podpora**

aktuální stav spolupráce, realizace návrhů pracovní skupiny, sledování dohodnutých parametrů

MK, MŠ, AMG, ČV ICOM, Rada VŠ, termín: 31.12. 2017

VYBRANÉ ÚKOLY KONCEPCE

Edukační aktivity

- **Posilování role muzeí v procesu celoživotního učení** versus nárůst technologických a interpretačních změn v každodenní praxi – muzea zaostávají jak z hlediska financí, tak odborných kapacit – řešením problému:
  - systematická spolupráce s VŠ příslušného zaměření jako jedna z hlavních forem nápravy situace podle koncepce
    - iniciativní přístup ke spolupráci jedním z kritérií hodnocení veřejných muzeí
    - stav aktuální spolupráce jako jeden z parametrů muzejní statistiky
    - vznik **Edukačního portálu** s nabídkou programů muzejní pedagogiky
  - **námítky KEP RG ČR k formulaci tohoto cíle a jeho dílčích úkolů**
- **Oblast britského standardu péče o návštěvníky a jejich zážitky**

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020 - shrnutí

- **Koncepce** – nástroj MK pro řízenou proměnu a racionalizaci muzejní praxe (vedenou zejména omezenými veřejnými zdroji) - **aktivita shora motivovaná politicky**
- Potkává se s úsilím RG ČR (profesního spolku) o **definici standardů** odborné práce v muzeích výtvarného umění a jejich měřitelných ukazatelů **jako profesních aktivit zdola**

DISKUSE K ÚKOLŮM KONCEPCE – krajní body škály procesu

REGISTRACE

- Výsledkem je jednorázový administrativní úkon = registrované muzeum
- **Nejnižší úroveň, aby ji zvládla většina muzeí**
- Základní standardy minimálně překračující zákonné rámce

AKREDITACE

- Kontinuální proces, sledující pravidla „dobré oborové praxe“ v každé kategorii (pravidelné revize obsahu)
- **Standardy jako nástroje rozvoje muzea, které napomáhají formulovat dlouhodobé rozvojové strategie muzea.**
- V okamžiku dosažení střední úrovně většinou muzeí se tato stává základní standardem – pravidelná obhajoba zařazení
- **Určení povinných a nepovinných částí pro kvalifikaci na daný stupeň, jejich % naplnění určí výsledek muzea**

DISKUSE K ÚKOLŮM KONCEPCE

- **Dílčí úkoly** koncepce předpokládají pro letošní rok intenzivní diskusi o nastavení parametrů
  - tyto sledují základní otázky naší muzejní práce z různých úhlů, které musí být v nájemném souladu
- **Diskuse na závěr semináře**

rozdělení účastníků do 3 hlavních skupin určených britským akreditačním standardem

  - zapojení účastníků semináře podle vlastních profesních zájmů
  - cílem je postihnout většinu úhlů problematiky, ale neztratili ze zřetele **hlavní úkol práce** – tj. konzistentní návrh způsobu vedení Registru muzeí, vymezení národní sítě muzeí a základních hodnotících standardů muzejní práce vhodných pro registraci

Koncepce rozvoje muzejnictví 2015-2020

DĚKUJI ZA VAŠI POZORNOST

PhDr. Dagmar Jelínková

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

Národní galerie v Praze

www.mc-galerie.cz

224 301 163

dagmar.jelinkova@ngprague.cz